

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalovanému: **město Rakovník**, se sídlem Husovo náměstí 27, Rakovník, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2021, č. j. 54 A 22/2021 – 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

[2] Krajský soud v záhlaví označeným usnesením žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce zamítl. Vyšel přitom z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, č. 2601/2012 Sb. NSS, podle kterého je sice smyslem osvobození od soudních poplatků ochrana nemajetného účastníka řízení před odepřením přístupu k soudu, avšak nikoliv „odbřemenění“ nemajetných účastníků ve všech soudních sporech, tedy i těch, které účastníci opakovaně a soustavně vyvolávají a které nemají zjevný dopad do jejich životní sféry. Stejně závěry pak vyplývají i z nedávného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2021, č. j. 4 As 114/2021-21, v němž kasační soud řešil obdobnou věc téhož žalobce a konstatoval, že žalobce šikanózním způsobem nadužívá práva na informace a související soudní ochrany, přičemž

jím podané žádosti se blízce nedotýkají jeho životní sféry. Závěry tohoto rozsudku přitom žalobce podle krajského soudu nikterak nerefletoval a nadále usiluje o osvobození od soudních poplatků, aniž by přistoupil alespoň na redukci žalob na ty případy, které jsou pro jeho právní postavení skutečně významné. Žádost o ustanovení zástupce pak krajský soud zamítl z toho důvodu, že žalobce je bývalý advokát a může tak svá práva hájit sám.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, v níž namítá, že se dlouhodobě zabývá legislativou veřejné správy, a proto průběžně požaduje informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, což je jeho politické právo. Stěžovatel se domnívá, že argumentace krajského soudu o nadměrném množství žalob, které se nedotýkají jeho životní sféry, je výrazem soudní arogance a porušováním principů právního státu. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil, věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení a současně ji přikázal k projednání jinému senátu krajského soudu.

[4] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že žádost stěžovatele byla odmítnuta, protože stěžovatel nereagoval na výzvu žalovaného k jejímu doplnění; žalovaný tedy nebyl ve věci nečinný. Poukázal na to, že stěžovatel před podáním žaloby nevyužil žádných prostředků obrany, které mu zákon o svobodném přístupu k informacím poskytuje. Dále uvedl, že je mu známo, že stěžovatel zaslal obdobnou žádost mnoha dalším subjektům a jeho spory v obdobných věcech se opakovaně zabývá i Nejvyšší správní soud, který jeho kasační stížnosti zamítá.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Ověřil při tom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). S ohledem na závěry vyplývající z usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, dále konstatuje, že stěžovatel nemusí být v nynějším řízení zastoupen advokátem a nemusí ani hradit soudní poplatek.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. platí, že *„účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.“*

[8] Krajský soud v napadeném usnesení přiléhavě odkázal na existující judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se ostatně týká i přímo stěžovatele. V rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, č. 2601/2012 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„[i] když účastník je nemajetný, takže by zásadně bylo namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprýt, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede. O výše uvedený případ se může jednat, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem*

pokračování

účastníkovy životní sféry (netýkají se, a to ani nepřímě, účastníkovu majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, nýbrž jde o spory vyvolané účastníkovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí).“

[9] V dané věci krajský soud srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnil, proč stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Přitom poukázal především na enormní množství soudních řízení, která stěžovatel vede ve věcech souvisejících s žádostmi o poskytování informací s tím, že ani právě projednávaná žaloba zjevně nemá zásadní dopady do jeho životní sféry. Nejvyšší správní soud se s tímto posouzení krajského soudu ztotožňuje.

[10] Stěžovatel má sice nezpochybnitelné politické právo žádat povinné subjekty o informace, avšak to neznamená, že v takovém množství sporů, které před správními soudy vede, musí být vždy osvobozen od soudních poplatků. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel svými žádostmi o informace zahrnuje jak povinné subjekty, tak správní soudy (jen Nejvyšší správní soud eviduje již téměř 400 řízení, v nichž stěžovatel vystupuje jako účastník řízení). Jakkoliv soudy nemohou bránit stěžovateli v tom, aby se domáhal svého politického práva a z něj tvrzených nároků soudní cestou, s ohledem na popsané skutečnosti je zcela na místě, aby nesl s tím spojené výdaje na úhradu soudních poplatků.

[11] Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje s hodnocením krajského soudu, že nyní projednávaný spor nelze posoudit jako spor mající vztah k podstatným okolnostem stěžovatelovy životní sféry. Ostatně stěžovatel v samotné žádosti o informace, v žalobě a ani v kasační stížnosti nekonkretizoval předmět svojí žádosti, kterou odůvodnil pouze tím, že se dlouhodobě zabývá systémem veřejné správy a samosprávy. Z takové specifikace však nelze dovodit, že by požadované informace stěžovatel nezbytně potřeboval k uplatňování či ochraně svých práv.

[12] Kasační soud tedy shledal postup soudu spočívající v neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce za zákonný a souladný s ustálenou rozhodovací praxí.

[13] Pokud se jedná o návrh na přikázání věci jinému senátu krajského soudu, stěžovatel jej žádným způsobem neodůvodnil, a není tedy zřejmé, na základě jakých skutečností se ho domáhá. Soudní řád správní navíc takový postup nezná, neboť umožňuje toliko přikázat věc jinému soudu (viz § 9 s. ř. s.), nikoliv však jinému senátu. Ani v této souvislosti však stěžovatel nepředestřel žádnou argumentaci. Proto se soud uvedeným požadavkem blíže nezabýval.

[14] Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady překračující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 9. září 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu